

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl diskusijoms skirtą dokumentą „Darni Europa – iki 2030 m.“

(COM(2019) 22 final)

(2020/C 14/14)

Pranešėjas **Cillian LOHAN (IE-III)**

Bendrapranešėjis **Peter SCHMIDT (DE-II)**

Prašymas pateikti nuomonę	Europos Komisija, 2019 3 12
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsnis
Biuro sprendimas	2018 12 11, papildymas 2019 1 22
Atsakingi skyriai	Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius ir Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės skyrius
Priimta skyriuje	2019 6 28
Priimta plenarinėje sesijoje	2019 9 26
Plenarinė sesija Nr.	546
Balsavimo rezultatai (už/prieš/susilaikė)	168/3/5

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. Darnus vystymasis turi būti Europos ateities pagrindas. Teigiamai vertindamas visapusišką analizę, kuri pateikiama diskusijoms skirtame dokumente, iššūkių aprašymą, siūlomą kryptį ir jos teikiamas galimybes Europai, EESRK yra vis tiek susirūpinęs dėl perėjimo prie tvarumo visame pasaulyje ir Europoje spartos, kuri yra nepakankama Jungtinių Tautų (JT) darnaus vystymosi tikslams, dėl kurių susitarėme, pasiekti. Politiniai veiksmai neatitinka būtinybės spręsti nūdienos ekologines, socialines ir ekonomines problemas.

1.2. Darnus vystymasis yra bendras pasaulinis tikslas; jam reikia bendrų visų valstybių pastangų pasiekti, kad būtų tvariai naudojami gamtos ištekliai ir užtikrintas klestėjimas visiems žmonėms. Europa negali jo pasiekti viena, tačiau ES, kaip didžiausias prekybos blokas ir didelė biologinių išteklių importuotoja, gali ir turėtų panaudoti savo įtaką, kad pasauliniu lygmeniu padidintų tausią žaliavų gamybą, taigi remtų pasaulinės biologinės įvairovės ir ekosistemų, kurios būtinos mūsų visų atečiai, išsaugojimą.

1.3. Darnus vystymasis yra susijęs su žmonijos ateitimi; mūsų planetos ribose ekonomika turėtų tarnauti visuomenei, kad užtikrintų klestėjimą ir teisingumą dabartinėms ir būsimoms kartoms. Darbotvarkė iki 2030 m. yra į žmones orientuotas projektas, kuriuo siekiama, kad nė vienas neliktų nuošalyje. Europos naujojo ekologinio ir socialinio plano įgyvendinimo pradžia bus svarbus Europos šalių ekonomikos pertvarkos aspektas nukreipiant ją radikaliai tvaresne kryptimi.

1.4. Praėjo diskusijoms skirtas laikas, dabar pats metas imtis veiksmų. EESRK nori skubių veiksmų rengiant ir įgyvendinant visai ES skirtą, visa apimančią, ilgalaikę darnaus vystymosi strategiją, kurią papildytų išsamus įgyvendinimo planas DVT pasiekti iki 2030 m.

1.5. Darnaus vystymosi strategija turėtų apimti ir ES vidaus, ir išorės veiksmus, taip pat turėtų skatinti kuo didesnę jų nuoseklumą. Įgyvendinimo plane reikėtų numatyti tvarumo integravimą į visas politikos sritis, numatyti pagrindinius veiksmus, kurių ES imsis siekdama įgyvendinti DVT, aiškų tvarkaraštį ir veiksmų gaires, konkrečius tikslus ir rodiklius, taip pat pagrindinius visų ES institucijų, agentūrų ir subjektų vaidmenis ir atsakomybę. Kertiniais įgyvendinimo akmenimis turėtų tapti inovacijos, į tvarumą orientuotas tarptautinis bendradarbiavimas ir prekybos susitarimai bei verslo ir pilietinės visuomenės sutelkimas.

1.6. Siekiant užtikrinti, kad DVT būtų visų sričių politikos pagrindas, kartu su Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo strategija būtina sukurti valdymo ir koordinavimo sistemą. ES 2019–2024 m. strateginė darbotvarkė ypač turėjo būti grindžiama DVT, o Europos Parlamentas (EP) turėtų atlikti svarbų vaidmenį. Naujoji Komisija turėtų savo veiklą organizuoti orientuodamasi į DVT įgyvendinimą ir integravimą, kaip nurodyta Komisijos narių įgaliojimų raštuose.

1.7. EESRK ragina Komisiją rinktis toliaregiškesnę nei BVP paremtą augimo politiką. Matuojant klestėjimą BVP neatsižvelgiama į svarbius socialinius ir ekologinius sąnaudų ir naudos elementus.

1.8. EESRK pripažįsta, kad verslo bendruomenėje yra pirmaujančių tvarumo integravimo srityje. Tiesą sakant, daug įmonių netgi lenkia politiką. Politika turi sukurti stabilią aplinką ir užtikrinti tikrumą, kad geriausia praktika taptų įprasta praktika. Tai padės įmonėms įgyvendinti tvarius sprendimus.

1.9. EESRK ragina visas esamas ES politikos, biudžeto ir (arba) finansines programas ir priemones (pvz., Europos semestrą, geresnio reglamentavimo darbotvarkę, daugiamečę finansinę programą (DFP) ir kt.) neatidėliotinai suderinti su DVT įgyvendinimu. Siekiant užtikrinti, kad imantis ES vidaus ir išorės veiksmų biudžeto ir (arba) finansinės priemonės, politikos programos ir poveikio vertinimo metodai padėtų įgyvendinti DVT, ES lygmeniu reikėtų nustatyti arba parengti patikimus tvarumo užtikrinimo metodus. Taip pat reikėtų rengti naujas priemones, pavyzdžiui, atotrūkio nuo nustatytų tikslų vertinimo priemonės, ir nustatyti naujus rodiklius.

1.10. EESRK buvo pirmoji ES institucija, turinti darniam vystymuisi skatinti skirtą įstaigą, t. y. Tvaraus vystymosi observatoriją; be to, Komitetas yra įsipareigojęs visapusiškiau skatinti DVT ir įtraukti juos į savo nuomones, taip pat į savo vidaus veikimo sistemą ir struktūrą. Todėl jis pradės vidaus svarstymus, kaip savo vidaus valdymą suderinti su DVT.

1.11. Struktūruotas pilietinės visuomenės dalyvavimas yra būtinas ir reikėtų numatyti aiškius įgaliojimus pilietinės visuomenės dalyvavimui kuriant strategiją, ją įgyvendinant ir vykdant jos stebėseną. Dalyvaujant visiems suinteresuotiesiems subjektams, taip pat atsižvelgiant į sėkmingą kitų atitinkamų įvairių suinteresuotųjų subjektų forumų (pvz., Europos žiedinės ekonomikos suinteresuotųjų subjektų platformos) patirtį, reikėtų peržiūrėti svarbų vaidmenį, kuris iki šiol teko įvairių suinteresuotųjų subjektų platformai. Įvairių suinteresuotųjų subjektų platformą reikėtų atnaujinti ir įtraukti į oficialią tarpinstitucinę konsultacijų sistemą, kaip rekomendavo Europos Parlamentas ⁽¹⁾.

1.12. Darnus vystymasis gali tapti priemone, skirta siekti socialinio solidarumo ir padedančia mažinti stiprėjančius populistinius ir priešiško valdžiai jausmus, kurie kyla piliečiams, atskirtiems nuo sprendimų priėmimo ir įgaliojimų suteikimo procesų. Tai negali būti elitinė darbotvarkė – tai yra į žmones nukreiptas projektas, kuriuo siekiama, kad tvarūs vartotojų sprendimai taptų prieinami ir įperkami.

2. Įžanga

2.1. Sausio 30 d. buvo paskelbtas ilgai lauktas diskusijoms skirtas dokumentas „Darni Europa – iki 2030 m.“, kuriuo pradėtos diskusijos dėl Europos ateities, taip pat buvo parodytas ES įsipareigojimas siekti JT DVT ir vykdyti Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos.

2.2. EESRK jau kelerius metus buvo tarp aktyviausiai raginusių plėtoti plataus užmojo bendrą ES darnaus vystymosi strategiją ir daugelyje savo nuomonių dėl įvairių sektorių pateikė pasiūlymų dėl būtinų politikos ir valdymo priemonių, kuriomis siekiama įgyvendinti DVT. Šia nuomone, kuria prisidedama prie diskusijoms skirto dokumento svarstymo ir kuri paremta ankstesne EESRK veikla, siekiama nustatyti viziją ir pateikti konkrečių pasiūlymų dėl būtinų valdymo reformų, priemonių ir mechanizmų, kuriais būtų paremta visa apimanti strategija, kuri bus ilgalaikio pobūdžio.

2.3. Vis daugiau socialinių ir ekologinių rodiklių rodo, kad ES ir kitiems pasaulinio lygmens veikėjams reikia imtis neatidėliotinių veiksmų ir užtikrinti spartų perėjimą prie darnesnio vystymosi. Neseniai paskelbtoje JT Tarpyvyriausybines klimato kaitos komisijos (IPCC) ataskaitoje išpėjama, kad žmonija turi maždaug 11 metų apriboti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir užkirsti kelią temperatūros kilimui pasaulyje, kitaip prasidės pavojingas ir galbūt negrįžtamas klimato sistemos žlugimo procesas ⁽²⁾. Be klimato problemų, kurias reikia nedelsiant spręsti, mūsų piliečiams vis didesnį susirūpinimą kelia ir kiti su aplinkos apsauga susiję uždaviniai, pavyzdžiui, biologinės įvairovės nykimas ir oro tarša. Europoje didėja ir socialinė nelygybė. Beveik ketvirtadalis mūsų vaikų ir jaunimo patiria skurdą ⁽³⁾ arba skurdo pavojų, o milijonai jaunimo negali rasti deramo darbo ir pradėti kurti savo kaip suaugusiųjų gyvenimo. Tam tikros mažumų grupės, pavyzdžiui, neįgalieji, patiria dar didesnę atskirtį. Visoje Europoje klesti nacionalistiniai ir populistiniai judėjimai, o kelete valstybių narių ginčijamos pagrindinės vertybės ir teisės. Kyla abejonių dėl pačių ES pamatų.

⁽¹⁾ EP DVT metinė strateginė ataskaita, 2019 m. kovo mėn.

⁽²⁾ <https://www.ipcc.ch/>

⁽³⁾ Eurostatas.

3. Bendrosios nuostatos

3.1. Praėjo diskusijoms skirtas laikas, dabar metas imtis veiksmų. Diskusijoms skirtas dokumentas turėjo pasirodyti dar 2015 m., kai buvo paskelbti Darnaus vystymosi tikslai. EESRK norėtų, kad, siekiant parengti ir įgyvendinti ES masto bendrą darnaus vystymosi strategiją ir įgyvendinimo planą, būtų neatidėliotinai imamasi veiksmų, kaip rekomenduojama ankstesnėse Komiteto nuomonėse ⁽⁴⁾ ir įgaliojama 2017 m., 2018 m. ir 2019 m. balandžio mėn. ES Tarybos išvadose ⁽⁵⁾.

3.2. Diskusijoms skirtame dokumente pateikiami skirtingi galimi scenarijai tvarumui užtikrinti. Tikrovė yra tokia, kad vieną kurį nors scenarijų pasirinkti yra nerealu. Tik pagal 1 scenarijų numatoma visa apimanti strategija, tačiau kad šis scenarijus būtų veiksmingas, jam reiktų kitų dviejų scenarijų elementų. Visa apimanti strategija yra labai svarbi, o koordinuojama politinė strategija yra būtina sąlyga darniai ateičiai pasiekti. Šioje nuomonėje toliau plėtojamos kai kurios idėjos, apie kurias užsimenama 1 scenarijuje.

3.3. Dėl to, kad šioje nuomonėje primygtinai reikalaujama siekti platesnio užmojo ir spartesnio įgyvendinimo, neturėtų būti klaidingai suprantama, jog bet kokia iki šiol padaryta pažanga yra nepakankamai vertinama. EESRK palankiai vertina diskusijoms skirtame dokumente pateiktą analizę ir tai, kad jame pripažįstami politikos pagrindai tvariai ateičiai ir horizontalieji perėjimo prie darnesnio vystymosi veiksniai. Tačiau primygtinio piliečių ir ekspertų susirūpinimo nepapildo politiniai veiksmai.

3.4. ES ėmėsi vadovaujančio vaidmens siūlydama politikos iniciatyvas tvarumo srityje. Tačiau dėl įvairių sudėtingų priežasčių jos nebuvo įgyvendintos. ES ekologinis pėdsakas ir išmetamas CO₂ kiekis vienam gyventojui yra vieni didžiausių pasaulyje. NET ir savo pačios ribose ES sunkiai sekasi užtikrinti ekologinį tvarumą.

3.5. Nepakanka sukurti mažaanglę, tausiai išteklius naudojančią ir labiau socialinę Europą – dėl savo importo darni Europa turės atsižvelgti į ekologinį ir socialinį poveikį už savo sienų. Jei ES nori būti pasaulinė lyderė, kaip aprašyta diskusijoms skirtame dokumente, ji turi suprasti ir rimtai vertinti savo atsakomybę ir poveikį pasaulio mastu. Šiuo požiūriu vykstančios ES derybos su Mercosur valstybėmis Komitetui yra tarsi lakmuso popierėlis naujai prekybos politikai, orientuotai į darnų vystymąsi. Todėl jis remia grupes, aiškiai reikalaujančias, kad, pavyzdžiui, be nuoseklaus visų susitarimo šalių dalyvavimo įgyvendinant susitarimą dėl klimato, išsaugant atogrąžų miškus ir (arba) atsižvelgiant į čiabuvių tautų poreikius, negali būti sudaryta tokia sutartis arba bent jau turi būti įtraukta sutarties nutraukimo sąlyga, kurią būtų galima taikyti, kai nesilaikoma tokių pripažintų ir esminių tvarumo užmojų.

3.6. Kaip gamtos išteklių gavybos ir naudojimo srityse pirmaujantis žemynas, kuriame yra aukštas vartojimo lygis, Europa gali pasiūlyti vertingos su veiksmais, kurių imtasi išteklių vartojimo efektyvumui padidinti ir savo poveikiui aplinkai sumažinti, ir kitomis pastangomis, kuriomis siekta pokyčių, įskaitant socialinę apsaugą, susijusios patirties.

3.7. ES turi parengti ir įgyvendinti darnaus vystymosi modelį, parodantį likusiam pasauliui, kaip nuolatinės pastangos užtikrinti tikrą tvarumą skatina socialinę sanglaudą ir ekonominę plėtrą, užtikrina ekologinę gerovę ir sudaro palankesnes sąlygas įtraukiam valdymui nepaliekant nė vieno nuošalyje.

4. Sisteminio požiūrio į darnų vystymąsi puoselėjimas

4.1. Diskusijoms skirtame dokumente nėra pakankamai pabrėžiama, kad norint atremti precedento neturinčius nūdienos iššūkius reikia paradigminės slinkties ir sisteminio požiūrio. Dėl darnaus vystymosi apibrėžties jau susitarta. Tačiau reikia užtikrinti, kad ji būtų visiškai ir nuosekliai įgyvendinama naudojant politiką ir reguliavimą ir kad jos principai būtų įgyvendinami.

4.2. JT ir ES vartoja G. H. Brundtlando komisijos apibrėžtį: „darnus vystymasis – tai vystymasis, kuris tenkina dabartinius visuomenės poreikius, nemažinant būsimų kartų galimybių tenkinti savus poreikius“ ⁽⁶⁾.

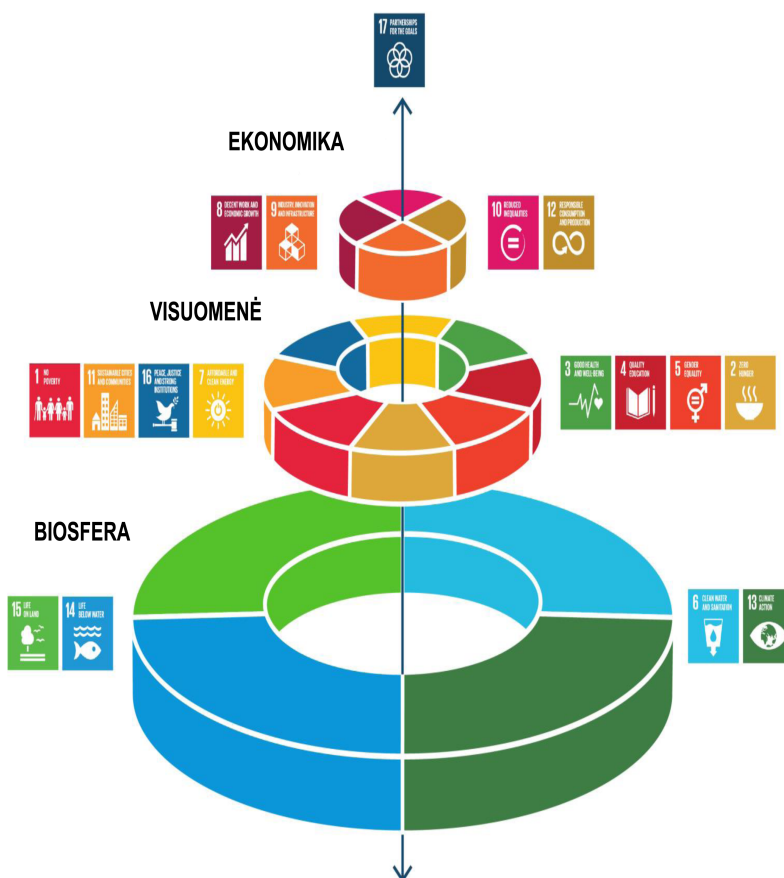
⁽⁴⁾ EESRK nuomonės „Tinkamesni DTV įvertinimo rodikliai“ (OL C 440, 2018 12 6, p. 14), „Toliesni tvarios Europos ateities užtikrinimo žingsniai“ (OL C 345, 2017 10 13, p. 91), „Perėjimas prie tvaresnės Europos ateities“ (OL C 81, 2018 3 2, p. 44).

⁽⁵⁾ Siekiant vis darnesnės Sąjungos iki 2030 m. Tarybos išvados.

⁽⁶⁾ <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>

4.3. Nuo 1992 m. Rio de Žaneire įvykusios Jungtinių Tautų konferencijos dėl aplinkos ir vystymosi pažymima, kad darnų vystymąsi sudaro trys ramsčiai: aplinkos, socialinis ir ekonominis, taip pat, kad priimant sprendimus reikėtų atsižvelgti į kiekvieną iš jų ir kiekvieną iš jų apsvastyti. Darnus vystymasis įtvirtintas Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalyje kaip vienas iš ilgalaikių ES tikslų.

4.4. Ši toliau pateikiama „vestuvių torto“ pavadinimu žinoma diagrama parodo, kad darnus vystymasis pirmiausia yra susijęs su žmonėmis ir kad ekonomika turėtų tarnauti visuomenei, nešdama klestėjimą, lygybę ir kokybišką gyvenimą užtikrinančią aplinką. Diagramoje šie lygmenys susiejami su DVT, dėl kurių susitarta tarptautiniu mastu ⁽⁷⁾.

4.5. Pagrindinis darnaus vystymosi principas yra aplinkosaugos, socialinių ir ekonominių klausimų integravimas į visus sprendimų priėmimo aspektus. Šiame kontekste taikomi du Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo nustatyti principai – atsargumo principas ⁽⁸⁾ ir principas „teršėjas moka“ ⁽⁹⁾. Jais reikia užtikrinti, kad pažeidžiamiausiems asmenims netektų žalos aplinkai našta. Nuo tvarumo sąvokos neatskiriama yra vienodų sąlygų visoms kartoms sudarymo sąvoka.

4.6. Taip pat reikia pripažinti ketvirtąjį darnaus vystymosi aspektą, t. y. kad valdymas vyksta visais trimis lygmenimis: ekonominiu, socialiniu ir aplinkos apsaugos. ES turėtų stiprinti svarbią Darbotvarkės iki 2030 m. paradigmę slinkti link labiau dalyvaujamojo, daugelį suinteresuotųjų subjektų apimančio darnaus vystymosi valdymo modelio (žr. 9 punktą) ir vykdant svarbią pertvarką dėl tvaresnės planetos ateities skatinti „visos visuomenės įtraukimo“ metodą.

4.7. Diskusijoms skirtame dokumente nurodoma, kad priimtinausias metodas yra teisės aktų taikymą siekiant užtikrinti įgyvendinimą ir sudaryti jam palankesnes sąlygas. Komisija teigia, kad teisės aktų laikymasis būtų būtina sąlyga norint gauti bet kokią ES finansavimą, todėl tai turėtų būti naudojama kaip DVT įgyvendinimo varomoji jėga. Tam reikės užtikrinti trijų darnaus vystymosi aspektų – aplinkos, socialinio ir ekonominio – lygybę įstatymų požiūriu. EESRK dar kartą ragina pripažinti gamtos teises, siekiant užtikrinti jų ir asmenų bei korporacijų teisių lygybę ⁽¹⁰⁾.

⁽⁷⁾ Mokslinių tyrimų institutas „Stockholm Resilience Centre“, 2016 m. Paveikslėlis „Azote for Stockholm Resilience Centre“.

⁽⁸⁾ SESV 191 straipsnis.

⁽⁹⁾ SESV 191 straipsnio 2 dalis.

⁽¹⁰⁾ EESRK nuomonė „Klimato teisingumas“ (OL C 81, 2018 3 2, p. 22).

5. Perėjimas prie platesnės nei vien BVP paremtos augimo politikos

5.1. Europai reikalingos esminės permainos ⁽¹¹⁾ ir naujas ekonomikos augimo modelis, kuris kokybiniu požiūriu skirtingi nuo iki šiol taikyto modelio, o socialiniu požiūriu būtų įtraukus ir ekologiškai tvarus, taip pat kuriuo būtų sudaromos sąlygos skatinti ir papildyti skaitmeninės ir ekologinės pertvarkos konvergenciją mūsų šalyje ir visuomenėse.

5.2. Kaip ir ankstesnėse nuomonėse, EESRK pabrėžia, kad, siekiant nacionaliniu lygmeniu nustatyti gerovę, reikia taikyti ne tik bendrojo vidaus produkto (BVP), bet ir kitus rodiklius ⁽¹²⁾ ⁽¹³⁾. BVP yra ekonominio išsivystymo rodiklis vertinant finansiniu požiūriu, tačiau jis neapima svarbių individualios ir visuomenės gerovės elementų ir į jį deramai neįtrauktos gamtinio kapitalo sąnaudos (klimatas, gamtos išteklių išekvojimas, neigiamas poveikis ekosistemų paslaugoms, tokioms kaip švarus oras, grynas vanduo, derlingas dirvožemis ir gyvenami miestai bei kraštovaizdžiai). Jis neatspindi darbo santykių kokybės ir sąžiningumo ir neapmokamo žmonių darbo, todėl neapima didžiosios dalies pridėtinės vertės, kurią sukuria žmonės, besirūpinantys vaikais ar seneliais, taip pat savanoriai, dalyvaujantys kultūrinėje ir sporto veikloje. Darnus vystymasis reiškia ekonomikos augimą ⁽¹⁴⁾, kuriuo atsižvelgiama į visus dabartinius ir būsimus žmogaus gerovės aspektus; jis apima veiklos visuomenines ir ekologines sąnaudas ir naudą ir gerbia planetos ribas. Jis gausina bendrą žmonijos turimą turtą. Nepakanka nustatyti visuomenės ir aplinkos elementų ekonominės vertės – turime užtikrinti, kad ekonomikos subjektai į juos atsižvelgtų priimdami savo sprendimus. Tam reikia įsikišimo, kuriuo būtų apsaugoti viešieji interesai ir internalizuotas išorės poveikis.

5.3. Konkurencingumas yra nuolatinio išteklių naudojimo efektyvumo didinimo prielaida. Tačiau konkurencija laisvosiose rinkose pati savaime neduoda optimalių rezultatų visuomenei. Visuomenė privalo nustatyti taisykles ir sąlygas prekių ir paslaugų gamintojams ir organizuoti atsveriančias jėgas, kad apsaugotų viešąsias gėrybes ir interesus, tokius kaip sąžiningumas ir tvarumas. Rinkos subjektų galias reikia riboti užkertant kelią piktnaudžiavimui darbo jėgos, vartotojų, kitų įmonių ir plačiosios visuomenės sąskaita. Todėl pasaulinis konkurencingumo indeksas turi apimti aplinkos ir socialinį aspektus ⁽¹⁵⁾.

5.4. Teigiamai vertindamas visapusišką analizę, kuri pateikiama diskusijoms skirtame dokumente, iššūkių aprašymą, siūlomą kryptį ir jos teikiamas galimybes Europai, EESRK yra susirūpinęs dėl perėjimo prie tvarumo visame pasaulyje ir Europoje spartos, kuri yra nepakankama tikslams, dėl kurių susitarėme, pasiekti. Neseniai daugiau kaip 200 mokslininkų paskelbė laišką, kuriuo Europa raginama neapsiriboti augimo politika ⁽¹⁶⁾.

5.5. EESRK pritaria diskusijoms skirtame dokumente išdėstyta minčiai, kad perėjimas prie tvarumo turėtų būti vertinamas kaip galimybė didinti užimtumą ir gerovę. Europos įmonės turi galimybę tapti pirmaujančiomis, inicijuoti bendras inovacijas, pasinaudodamos skaitmeninės revoliucijos banga, kuri atneša tvarią verslo praktiką ir naujus standartus. Siekiant DVT galima nustatyti augančias rinkas, tinkamas bendrovėms, kurios gali įgyvendinti inovatyvius sprendimus ir transformuojančius pokyčius.

5.6. EESRK pripažįsta, kad verslo bendruomenėje yra pirmaujančių tvarumo integravimo srityje. Verslas yra visuomenės ir aplinkos vystymosi veiksnys ⁽¹⁷⁾. Tiesą sakant, daug įmonių netgi lenkia politiką.

5.7. Visa apimanti darnaus vystymosi strategija ir tinkama reglamentavimo sistema padės sukurti palankią aplinką, kuri paskatintų daugiau investuoti ir suteiktų daugiau galimybių įmonėms. Tai padės įmonėms įgyvendinti tvarius sprendimus.

6. Pokyčių finansavimas

6.1. Diskusijoms skirtame dokumente, be kitų horizontalių pertvarkos priemonių, yra finansų, kainų, mokesčių ir konkurencijos priemonės.

6.2. EESRK pažymi, kad nepaisant visuotinės garsiai reiškiamos paramos tvarumui dabartinė politinė aplinka nesiūlo veiksmingo socialinių ir ekologinių sąnaudų integravimo į investicinius sprendimus mechanizmo. Veiksmų ir investicijų vertinimas daugiausia paremtas tik finansine ar ekonomine grąža. Tai nereiškia, kad principai iš tiesų bus taikomi keičiant padėtį.

⁽¹¹⁾ EPSC, 2016 m. liepos mėn.

⁽¹²⁾ EESRK nuomonė „Toliesni tvarios Europos ateities užtikrinimo žingsniai. Europos veiksmams siekiant tvarumo“ (OL C 345, 2017 10 13, p. 91).

⁽¹³⁾ EESRK nuomonė „Ne vien tik BVP“ (OL C 100, 2009 4 30, p. 53).

⁽¹⁴⁾ EESRK nuomonė „Sibiu ir toliau“ (OL C 228, 2019 7 5, p. 37).

⁽¹⁵⁾ EESRK nuomonė „Sibiu ir toliau“ (OL C 228, 2019 7 5, p. 37).

⁽¹⁶⁾ <https://degrowth.org/2018/09/06/post-growth-open-letter/>

⁽¹⁷⁾ EESRK nuomonė „Sibiu ir toliau“ (OL C 228, 2019 7 5, p. 37).

6.3. Tam tikra finansų dalis turi būti grindžiama aplinkos ir socialine grąža. Finansus reikia naudoti siekiant skatinti pokyčius, kurie yra naudingi tvarumui, – dabartinė priemonė, kuria skatinamas veiksmingumas ar įrodoma veiksmų vertė, yra pagrįsta tik finansine ir (arba) ekonomine grąža. Remiantis šiuo ribotu mąstymu niekada nebus finansuojamas perėjimas prie darnesnio vystymosi. EESRK nuomone, kapitalo srautų nukreipimas tvaresnės ekonomikos link turi būti neišvengiamai susietas su finansine įtrauktimi ir socialine sanglauda Europoje, kurioje nė vienas neatsilikytų ⁽¹⁸⁾.

6.4. Inovacijų finansavimas yra itin svarbus darnaus vystymosi aspektas, tačiau ir pačios finansavimo priemonės turi būti inovatyviai kuriamos ⁽¹⁹⁾, pavyzdžiui, turi būti numatomas biudžetas siekiant sistemingai įtraukti neįgaluosius. Finansavimas turi apimti ne tik mažo anglies dioksido kiekio projektus, bet ir didesni išteklių naudojimo efektyvumą, kad būtų galima nustatyti vertingą darbą ir iniciatyvas, teikiančias ekologinę ar visuomeninę grąžą.

6.5. Socialinės investicijos yra ypač naudingos siekiant išvengti didelio skurdo pavojaus Europos Sąjungoje ir didinti Europos užimtumo potencialą ⁽²⁰⁾. EESRK pripažįsta, kad tolesnis investavimas į žiedinės ekonomikos iniciatyvas yra tvarumo didinimo priemonė.

6.6. Europos naujojo ekologinio ir socialinio plano įgyvendinimo pradžia bus svarbus Europos šalių ekonomikos pertvarkos aspektas nukreipiant ją radikaliai tvaresne kryptimi. Tai turėtų būti labai svarbi Europos viešųjų investicijų programa, kuria būtų remiami dideli kapitalo projektai, teikiantys aiškią ir visapusišką naudą visuomenei, pavyzdžiui, viešųjų pastatų renovavimo, viešojo transporto sistemos pertvarkos ir švarios energijos sistemų kūrimo projektai. Tai turėtų padėti kurti darbo vietas, kurių labai reikia visoje Europoje, visų pirma regionuose, kuriuose yra didelis nedarbo lygis (ypač tarp jaunimo ir neįgalųjų), taip pat skatinti sparčią plėtrą ir su Europos profesinio rengimo ir mokymo sistemomis susijusias naujoves.

6.7. Daugiametė finansinė programa (DFP) yra itin svarbi siekiant užtikrinti, kad į visas politikos sritis būtų įtraukiami DVT, o priėmus galutinį sprendimą dėl DFP 2021–2027 m. laikotarpiui bus matyti, ar ES galės įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m. nustatytus išpareigojimus. Rengiant Komisijos pasiūlymą praleista proga užtikrinti, kad Darbotvarkė iki 2030 m. taptų Europos darbotvarkės prioritetu. Be uždavinio į visas politikos sritis įtraukti klimato klausimus, kurių siūloma siek tiek išplėsti, pagal naująją DFP darniam vystymuisi turėtų būti skiriami atitinkami finansiniai ištekliai ir kartu užtikrinama, kad dėl finansavimo nenukentėtų DVT įgyvendinimas. Finansavimas turi būti skiriamas visiems DVT įgyvendinantiems subjektams, įskaitant valstybes nares, vietos valdžios institucijas, įmones, profesines sąjungas ir nevyriausybinės organizacijas, kad būtų vykdomi inovatyvūs, kintamo masto ir įtraukūs projektai ⁽²¹⁾. Visų pirma, priėmus kitą galutinę DFP, turėtų būti sudarytos sąlygos iki 2050 m. pereiti prie neutralizuoto poveikio klimatui ekonomikos. ES turi rodyti tokių užmojo mastą, kuris atitiktų kovos su klimato kaita iššūkį: šiam tikslui turi būti skirta vidutiniškai 40 % bendro jos biudžeto ⁽²²⁾. Be to, EESRK atkreipia dėmesį į problemą, susijusią su mažų pilietinės visuomenės subjektų galimybėmis pasinaudoti finansavimu, siekiant užtikrinti, kad būtų galima paremti ir įgyvendinti iniciatyvas, galinčias lemti didelius pokyčius ⁽²³⁾.

6.8. EESRK dar kartą ragina nebesubsidijuoti iškastinio kuro, o mūsų maisto produktų gamybos ir perdirbimo sektoriuose laikytis su tvariomis maisto produktų gamybos sistemomis susijusio požiūrio, nes tai yra praktinė priemonė tvarumui įtraukti į politiką ⁽²⁴⁾. Jis ne kartą yra atkreipęs dėmesį, kad ES iki šiol neištesėjo įvairių savo pažadų dėl išorės sąnaudų internalizavimo, nuoseklaus principo „teršėjas moka“ taikymo ir aplinkai žalingų subsidijų atsisakymo, ir dar kartą ragina ES institucijas pateikti išsamią aplinkosaugos mokesčių ir rinkliavų sistemos koncepciją ⁽²⁵⁾.

6.9. Darnus vystymasis taip pat reiškia pažangą ir klestėjimą. Moksliniai tyrimai ir inovacijos šioje srityje atliks itin svarbų vaidmenį. Tiek ES, tiek valstybių narių lygmeniu turi būti gerokai padidintas mokslinių tyrimų ir investicijų viešasis finansavimas, tuo siekiant DVT įgyvendinimo. Šias investicijas taip pat būtų galima naudoti privačiojo sektoriaus finansavimui pritraukti.

6.10. Pereinant prie darnios ekonomikos svarbus vaidmuo tenka privačioms investicijoms. Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė gali padėti optimizuoti tvarių investicijų grąžą tiek Europos, tiek tarptautiniu mastu.

7. Darnus vystymasis kaip socialinio solidarumo užtikrinimo priemonė

7.1. Darnus vystymasis galėtų tapti priemone, padedančia mažinti stiprėjančius populistinius ir priešiško valdžiai jausmus, kurie kyla piliečiams, kurie yra nevisateisiai ir atskirti nuo sprendimų priėmimo ir įgaliojimų suteikimo procesų. Tai negali būti elitinė darbotvarkė – tai yra į žmones nukreiptas projektas, kuriuo siekiama, kad tvarūs vartotojų sprendimai taptų prieinami ir įperkami. Bandymai spręsti problemas permetant išlaidų padengimą asmenims, kuriems jau ir taip sunku, iš kurių atimta rinkimų teisė ir kurie jaučiasi atskirti, lemia tai, kad bus akivaizdžiai atmetami politiniai sprendimai (pvz., dėl klimato politikos ir daugelio aplinkos politikos priemonių), bus pastebimos ekstremizmo apraiškos ir skleidžiama riboto priešiško migracijai žinia. Deramas darbas yra būtina perėjimo prie darnesnio vystymosi sąlyga.

⁽¹⁸⁾ EESRK nuomonė „Tvaraus augimo finansavimo veiksmų planas“ (OL C 62, 2019 2 15, p. 73).

⁽¹⁹⁾ EESRK nuomonė „Nevalstybinių subjektų veiksmų klimato kaitos srityje skatinimas“ (OL C 110, 2019 3 22, p. 14).

⁽²⁰⁾ EESRK nuomonė „Socialinių investicijų poveikis užimtumui ir viešiesiems biudžetams“ (OL C 226, 2014 7 16, p. 21).

⁽²¹⁾ EESRK nuomonė „Tinkamesni DTV įvertinimo rodikliai“ (OL C 440, 2018 12 6, p. 14).

⁽²²⁾ EESRK nuomonė „Europos kovos su klimato kaita finansavimo paktas“ (OL C 62, 2019 2 15, p. 8).

⁽²³⁾ EESRK nuomonė „Nevalstybinių subjektų veiksmų klimato kaitos srityje skatinimas“ (OL C 110, 2019 3 22, p. 14).

⁽²⁴⁾ EESRK nuomonė „Pilietinės visuomenės indėlis rengiant visapusišką ES maisto politiką“ (OL C 129, 2018 4 11, p. 18).

⁽²⁵⁾ EESRK nuomonė dėl rinkos priemonių siekiant pereiti prie tausiai išteklius naudojančios ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos ES (nuomonė savo iniciatyva) (OL C 226, 2014 7 16, p. 1).

7.2. Siekiant perėjimo reikia vedant socialinį dialogą investuoti į veiksmingas, įtraukias ir integruotas socialinės apsaugos sistemas, įskaitant kokybiškas ir prieinamas paslaugas, pavyzdžiui, sveikatos ir ilgalaikės priežiūros. Iš mokslinių tyrimų matyti, kad investicijos į švietimą ir sveikatos priežiūrą turi ilgalaikį teigiamą poveikį socialiniam judumui, tačiau valstybės narės pastarąjį dešimtmetį abiejose srityse investicijas mažino. Jei taip yra, šią tendenciją reikia nukreipti priešinga linkme. Perėjimo prie tvarios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos išlaidas proporcingai turi padengti tie, kurie labiausiai gali sau leisti tai daryti (kaip pagal principą „teršėjas moka“); be to, šios išlaidos turėtų būti subsidijuojamos viešosiomis lėšomis. Su mūsų šiuo metu taikomu netvairiu modeliu susiję sprendimai, dėl kurių problema didėja, nėra perspektyvūs, todėl juos reikia atmesti kaip politikos variantus; iš tikrųjų jie yra atmetami Europos gatvėse, pavyzdžiui, vykstant moksleivių streikui prieš klimato kaitą.

7.3. Diskusijoms skirtame dokumente nebandoma slėptis nuo statistinių duomenų, iš kurių matyti ši didžiulė nelygybės problema Europos Sąjungoje. Daugiau kaip 22 % ES piliečių kyla skurdo pavojus. Vidutinės pajamos gaunančių asmenų mažėja, o mažas pajamas gaunančių asmenų daugelyje valstybių narių daugėja. Maždaug 7 % piliečių patiria materialinį nepriteklį. Tai pribloškiantys skaičiai, kuriais kiekybiškai išreiškiama apgailėtina dabartinės politikos nesėkmė. Be to, 43 mln. žmonių kas antrą dieną neišgali tinkamai pavalgyti. Tai beveik 10 % mūsų gyventojų.

7.4. Diskusijoms skirtame dokumente teigiama, kad aplinkos apsaugos klausimų neįmanoma išspręsti vien aplinkos apsaugos politikos priemonėmis, jei ekonominės politikos priemonėmis ir toliau skatinamas iškastinis kuras, neefektyvus išteklių naudojimas arba netvari gamyba ir vartojimas. EESRK pabrėžia, kad įgyvendinant visų sričių ES, nacionalinę ir vietos politiką į socialinio tvarumo veiksmų reikėtų atsižvelgti taip pat kaip į ekonomikos ir aplinkos tvarumo veiksmus ⁽²⁶⁾.

7.5. Nors ekonominės ir aplinkos sričių bei ekonominės ir socialinės sričių ryšių svarba yra visapusiškai pripažįstama, dažnai į tai vis dar nepakankamai atsižvelgiama. Be to, reikia toliau plėtoti aplinkos ir socialinių problemų sąsają. Pavyzdžiui, Europos socialinių teisių ramstis turėtų padėti skatinti žmonių gerovę ir gerokai prisidėti įgyvendinant Darbotvarkę iki 2030 m. Nors tarp 17 DVT ir 20 Europos socialinių teisių ramsčio principų yra daug bendro, Komisija turėtų pateikti pasiūlymą geriau praktiškai derinti šias dvi sritis, kad būtų užtikrinta naudinga sąveika jas įgyvendinant.

8. Naujas Europos darnaus vystymosi politinis naratyvas

8.1. Akivaizdu, kad ES ir jos valstybės narės turi itinamai paaiškinti visuomenei darnaus vystymosi svarbą Europai ir pasauliui. Rengiant šį naują visuomenei skirtą aiškinimą reikėtų vengti pernelyg techninių ar žargoninių terminų ir daugiausia dėmesio skirti tam, kaip šis klausimas yra susijęs su tikru žmonių gyvenimu Europoje ir už jos ribų. Šis procesas pradedamas nuo visų lygmenų švietimo, nuo mokyklų iki organizacijų.

8.2. Reikėtų pradėti ES masto visuomenės informuotumo didinimo kampaniją, kurioje dalyvautų įvairūs sektoriai, galintys pasiekti savo suinteresuotuosius subjektus. Visų pirma, nacionaliniu lygmeniu rengiant kultūros programas, kuriomis politinis darnaus vystymosi aiškinimas perkeliamas į kultūrinio požiūriu rezonuojantį bendravimą įvairiose valstybėse narėse, reikėtų skatinti įtraukti žiniasklaidą, ypač visuomeninę žiniasklaidą, taip pat kultūros, meno, muzikos ir kt. sričių kūrėjus.

9. Naujas daugelį suinteresuotųjų subjektų apimantis ir daugiapakopis valdymas

9.1. Darbotvarkėje iki 2030 m. skatinama svarbi paradigmė slinkti prie labiau dalyvaujamojo, daugelį subjektų apimančio darnaus vystymosi siekiančio valdymo modelio. Pagal 17-ąjį minėtos darbotvarkės tikslą nustatomas vienas svarbiausių daugelio suinteresuotųjų subjektų, įskaitant privatųjį sektorių, profesines sąjungas, pilietinę visuomenę, akademinę bendruomenę, vietos bendruomenes ir kt., vaidmenų vykdant stebėseną, įgyvendinant, atliekant peržiūrą ir imantis tolesnių veiksmų.

9.2. Kai bus visapusiškai praktiškai užtikrintas daugelio suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas įgyvendinant Darbotvarkę iki 2030 m. įvairiais lygmenimis (t. y. regioniniu, subregioniniu, nacionaliniu ir vietos), šis naujas valdymo modelis veikiausiai bus labai populiarus. Darbotvarkės iki 2030 m. atveriamos įtraukaus visuomenės dalyvavimo stebėsenos ir įgyvendinimo veikloje galimybės suteikia aiškius įgaliojimus siekti gerokai sumažinti dabartinį visuomenės cinizmo lygį ir kovoti su pasitikėjimo oficialiomis politinėmis sistemomis praradimu.

9.3. 2017 m. Komisijos sukurtai įvairių suinteresuotųjų subjektų platformai, kurioje aktyviai dalyvavo EESRK, dabar turėtų tekti vienas pagrindinių vaidmenų rengiant plataus užmojo tvarios Europos strategiją ir įgyvendinimo planą, taip pat padedant juos įgyvendinti. Reikėtų atlikti oficialią įvairių suinteresuotųjų subjektų platformos veikimo peržiūrą, įtraukiant visus suinteresuotuosius subjektus, ir nustatyti aiškius įgaliojimus. Šio proceso metu reikėtų nagrinėti kitų susijusių daugiašalių suinteresuotųjų subjektų forumų (pvz., Europos žiedinės ekonomikos suinteresuotųjų subjektų platformos) geriausią patirtį, o ateityje organizuojant įvairių suinteresuotųjų subjektų platformos veiklą įtraukti šią mokymosi patirtį, kad būtų kuo labiau padidintas šios platformos veiksmingumas ir pagerintas bendras jos veikimas. Tai galėtų apimti būtiną užtikrinti tinkamesnį įvairių suinteresuotųjų subjektų platformos veiklos finansavimą, rengti dažnesnius aukšto lygio politinio komiteto posėdžius, suteikti daugiau galimybių išplėsti diskusijas ir užtikrinti platformos narių dalyvavimą, daugiau dėmesio skirti nuolatiniams ryšiams su nacionalinėmis darnaus vystymosi platformomis ir sudaryti palankesnes sąlygas rengti reguliariesnes, skaidresnes ir prieinamesnes viešas konsultacijas su darniu vystymusi susijusiais klausimais.

⁽²⁶⁾ EESRK nuomonė „Socialinių požiūriu tvari koncepcija skaitmeniniame amžiuje“ (OL C 237, 2018 7 6, p. 1).

9.4. Kelios valstybės narės jau parengė arba rengia nacionalines DVT įgyvendinimo strategijas ⁽²⁷⁾. Įgyvendinant ES masto strategiją būtų kuriama sistema, kurią taikant suteikiama galimybė pasitelkiant nacionalines strategijas laipsniškai pereiti prie didesnės konvergencijos. Šiomis aplinkybėmis galėtų būti taikomas atvirasis koordinavimo metodas, kuriuo sudaromos palankesnės sąlygos keistis gerąja patirtimi ir skatinti tarpusavio mokymąsi valstybėse narėse.

10. Esamų priemonių derinimas su DVT įgyvendinimu

10.1. Iš esmės atnaujintas Europos semestras

10.1.1. Šiuo metu Europos semestras yra pagrindinė metinė ES makroekonominių tikslų koordinavimo priemonė, apimanti ES ir jos valstybes nares. Ją reikia iš esmės pertvarkyti ir padaryti skaidresnę, kad ji padėtų užtikrinti politinį suderinamumą, taip pat darnų DVT įgyvendinimą ir stebėseną, kaip jau ragino EESRK ⁽²⁸⁾ ir įvairių suinteresuotųjų subjektų platformos nariai ⁽²⁹⁾. Siekiant ES ir nacionalinių lygmenimis užtikrinti veiksmingą DVT įgyvendinimo koordinavimą, visi Semestro proceso etapai turi būti pritaikyti atsižvelgiant į būsimą visa apimančią strategiją ⁽³⁰⁾.

10.1.2. Metinė augimo apžvalga turėtų būti pakeista metine darnaus augimo apžvalga ⁽³¹⁾, užtikrinant DVT atitinkančią socialinių, ekonominių ir aplinkos apsaugos prioritetų pusiausvyrą. Ir ES, ir nacionaliniu lygmeniu organizuota pilietinė visuomenė turėtų būti labiau įtraukiamą į visus pertvarkyto Semestro etapus, kad vykdam šį procesą būtų suteikta daugiau atitinkamos politikos srities praktinės patirties, užtikrinta savarankiškesnė politikos pokyčių stebėseną, skatinama, kad visuomenė remtų šias reformas, ir apskritai stiprinama dalyvaujamoji demokratija.

10.2. Geresnis reglamentavimas

10.2.1. Kitas būdas toliau integruoti darnų vystymąsi į Europos politiką yra taikyti Komisijos geresnio reglamentavimo priemones. Atliekant visus Komisijos poveikio vertinimus, tinkamumo patikras ir įgyvendinant REFIT platformos rekomendacijas reikia įvertinti poveikį aplinkai, taip pat socialinį ir ekonominį poveikį, kad būtų tinkamai atsižvelgta į tvarumą ir jo paisoma. Atliekant baigiamuosius vertinimus taip pat reikia nagrinėti visus tris aspektus pagal griežtai integruotą modelį. Į REFIT programą taip pat reikėtų aiškiau įtraukti „tvarumo patikras“ ⁽³²⁾ ir užtikrinti politikos nuoseklumą darnaus vystymosi atžvilgiu.

10.2.2. EESRK ragina Komisiją įtraukti darnų vystymąsi ir DVT į vertinimo procesus.

10.2.3. Taip pat reikia konsultuotis su socialiniais partneriais kartu laikantis Sutarties nuostatų, pagal kurias reikalaujama rengti konkrečias konsultacijas dėl darbo ir valdymo atsižvelgiant į socialinius klausimus reglamentuojančius teisės aktus (154 straipsnio 2 dalis); konsultacijos su EESRK, Regionų komitetu ir nacionaliniais parlamentais yra kita geresnio reglamentavimo priemonių rinkinio sudedamoji dalis, kuria siekiama įvykdyti įtraukties reikalavimą, kuris yra svarbiausias Darbotvarkės iki 2030 m. aspektas.

11. ES tikslai ir geresni rodikliai

11.1. Bendroje strategijoje reikėtų nustatyti ES DVT įgyvendinimo tikslus. Šiuos tikslus reikia stebėti taikant tam tikrų rodiklių rinkinį; visų pirma, šie rodikliai turi būti pakankamai visapusiški, kad būtų galima įvertinti atotrūkį nuo nustatytų tikslų ir pateikti tinkamą pažangos apžvalgą; antra, jais turi būti suteikiamas politikos planavimo ir formavimo pagrindas. Taikant dabartinį ES DVT rodiklių rinkinį ⁽³³⁾ to užtikrinti nepavyksta.

11.2. EESRK dar kartą ragina aktyviai įtraukti pilietinę visuomenę apibrėžiant rodiklius ir įvertinant ES pažangą siekiant tikslų ⁽³⁴⁾.

11.3. Į ES DVT rodiklių rinkinį reikėtų visapusiškai įtraukti kitus esamus rodiklių rinkinius, pavyzdžiui, Europos socialinių rodiklių suvestinę ⁽³⁵⁾, kaip ši socialinių rodiklių suvestinė buvo įtraukta į Europos semestrą.

⁽²⁷⁾ Žr. EESRK pateiktą informaciją apie su DVT susijusių valstybių narių veiklą.

⁽²⁸⁾ EESRK nuomonė „Tinkamesni DTV įvertinimo rodikliai“, „Perėjimas prie tvaresnės Europos ateities“ (OL C 81, 2018 3 2, p. 44), „2018 m. metinė augimo apžvalga“ (OL C 227, 2018 6 28, p. 95).

⁽²⁹⁾ Įvairių suinteresuotųjų subjektų platformos ataskaita.

⁽³⁰⁾ EESRK nuomonė „Sibiu ir toliau“ (OL C 228, 2019 7 5, p. 37).

⁽³¹⁾ EESRK nuomonė „2019 m. metinė augimo apžvalga“ (OL C 190, 2019 6 5, p. 24).

⁽³²⁾ Įvairių suinteresuotųjų subjektų platformos ataskaita.

⁽³³⁾ Eurostato duomenys apie ES DVT rodiklius.

⁽³⁴⁾ EESRK nuomonė „Tinkamesni DTV įvertinimo rodikliai“ (OL C 440, 2018 12 6, p. 14).

⁽³⁵⁾ Eurostato duomenys apie socialinių rodiklių suvestinę.

12. Stebėseną ir atskaitomybę

12.1. Siekiant įvertinti pažangą, padarytą įgyvendinant ES DVT, reikia diegti reguliarias, įtraukias ir skaidrias stebėsenos ir atskaitomybės sistemas. ES kasmet turi aktyviai dalyvauti Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos Regioniniame darnaus vystymosi forume ir vadovauti spartinant regioninę pažangą siekiant DVT tikslų ir uždavinių. ES taip pat turėtų įsipareigoti reguliariai teikti visapusišką bendrą ES ataskaitą dėl DVT įgyvendinimo JT Aukšto lygio politiniame forume darnaus vystymosi srityje, papildant bendrą suvestinę ataskaitą dėl ES vystymosi politikos. Visapusiška ES ataskaita turi apimti visą ES išorės ir vidaus politiką, valdymo aspektus, taip pat ES dabartinės padėties analizę ir tai, kaip iki 2030 m. bus įgyvendinti DVT.

13. DVT įgyvendinimas vykdamas ES išorės veiksmus

13.1. Įgyvendinant daugelio sričių ES vidaus politiką gali būti daromas ne tik šalutinis poveikis už ES ribų, bet ir teigiamas bei neigiamas poveikis kitų šalių bandymams įgyvendinti DVT. Reikia peržiūrėti ES išorės veiksmų politiką, įskaitant investicijų, prekybos, vystymąją, taikos ir saugumo bei žmogaus teisių politiką, siekiant užtikrinti, kad jomis būtų remiamas naujosios visuotinės darnaus vystymosi darbotvarkės įgyvendinimas. Pavyzdžiui, dabartinių ES prekybos susitarimų tvarumo skyriai nėra pakankamai veiksmingi ir juos sunku įgyvendinti. Darnus vystymasis turi tapti pagrindine ES prekybos politikos dalimi, pavyzdžiui, nustatant oficialias skundų nagrinėjimo procedūras, kai pažeidžiami prekybos susitarimų tvarumo įsipareigojimai. Prekyba turėtų būti darnumo ir DVT įgyvendinimo priemonė, taikoma vykstant tarptautiniam bendradarbiavimui. Tai būtų galima reguliuoti daugiašaliais susitarimais. Pasinaudojus ES prekybos galia galima paskatinti tvarumą pasaulinėje vertės grandinėje, pavyzdžiui, daug dėmesio skiriant tvariai žaliavų gavybai.

13.2. Vykdamas ES išorės veiksmus, reikia užtikrinti, kad būtų labiau integruojamas DVT ir Paryžiaus klimato susitarimo įgyvendinimas. Į dabartinę ES šalutinio poveikio ir (arba) anglies pėdsako sistemą neatsižvelgiama. Be to, taikant dabartinę ES sistemą ir DVT rodiklius, daugiausia dėmesio skiriama Europos Sąjungoje įgyvendinant DVT padarytai pažangai, o ES indėlis siekiant DVT pasauliniu lygmeniu nevertinamas. Taip pat reikėtų užtikrinti tvarias investicijas į vertės grandinę.

2019 m. rugsėjo 26 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Luca JAHIER*

PRIEDAS

Toliau pateikiami diskusijos metu atmesti pakeitimai, už kuriuos buvo atiduota ne mažiau kaip 1/4 balsų:

Naujas 13.3 punktas

Įrašyti naują punktą:

EESRK taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad visos ES pastangos gali būti betikslės ir neduoti norimų rezultatų, jei tuo pačiu metu nepavyks surasti tinkamo sprendimo nekontroliuojamo pasaulio gyventojų skaičiaus augimo problemai išspręsti.

Balsavimo rezultatai:

Už – 47

Prieš – 108

Susilaikė – 5
